

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013 astui voimaan 1.8.2014

Lain 7§ mukaan ”Psykologi- ja kuraattoripalveluilla tarkoitetaan opiskeluhuollon psykologin ja kuraattorin antamaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, joilla:

- 1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä opiskelijoiden perheiden ja muiden läheisten kanssa;
- 2) tuetaan opiskelijoiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.”

Mikä laissa on uutta psykologityön kannalta?

1. Psykologityö laajenee lakisääteisenä myös toisen asteen oppilaitoksiin, lukioihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin (1§). Jo aiemmin psykologityö on ollut pakollista esi-, perus-, lisä- ja valmistavassa opetuksessa.
2. Psykologin vastaanotolle on päästävä viimeistään seitsemäntenä koulupäivänä pyynnöstä, kiireellisissä tapauksissa viimeistään seuraavana päivänä (15§). Psykologi arvioi kiireellisyyden tapauskohtaisesti.
3. Koulutuksen järjestäjän on perustettava monialainen opiskeluhuollon ohjausryhmä (14§). Tässä ryhmässä tulee olla mukana psykologi.
4. Laissa painotetaan yhteisöllistä opiskeluhoitoa (4§), joka on luonteeltaan edistävää ja ennaltaehkäisevää. Psykologi toteuttaa yhteisöllistä opiskeluhoitoa lähinnä konsultatiivisesti työskentelemällä koulun, oppilaitoksen, sivistystoimen ja kunnan muiden työntekijöiden kanssa suunnittelu- ja kehittämistehtävissä sekä kouluttamalla.

Mikä säilyy entisellään?

1. Oppilas- ja opiskelijahuollon psykologityön määrittely (7§) säilyy ennallaan aiempaan lastensuojelulain kohtaan verrattuna.
2. Psykologin työtä kouluissa ja oppilaitoksissa ohjaa sama lainsäädäntö kuin ennenkin. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista, laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä, STM:n asetus potilasasiakirjoista sekä perusopetuslaki, lukiolaki ja laki ammatillisesta koulutuksesta ovat keskeisimmät säädökset. Psykologi noudattaa psykologien ammattieettisiä sääntöjä ja hyvää ammattikäytäntöä.
3. Opettajille ja muulle henkilöstölle annettu konsultaatio kuuluu jatkossakin psykologin työhön kouluissa ja oppilaitoksissa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain perusteluissa (15§) todetaan: ”Myös opettajat ottavat usein yhteyttä kuraattoriin tai psykologiin saadakseen ohjausta tai neuvontaa tietyn tilanteen hoitamiseen ilman että tilanne edellyttäisi muita toimenpiteitä. Asiakastyön ohella kuraattorien ja psykologien tehtäviin kuuluu konsultaatiokeskustelujen käyminen sekä koulun henkilökunnan että koulun ulkopuolisen tukiverkoston kanssa.”
4. Psykologityön hallinnollisesta järjestämisestä tai potilasasiakirjoista ei ole tullut uusia säädöksiä tai suosituksia. Psykologiliiton suositukset koulun ja oppilaitoksen psykologityön sisällöstä ja järjestämisestä ovat ennallaan.
5. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki ei muuta koululakien alla tapahtuvaa toimintaa kuten psykologin osallistumista pedagogisten arviointien ja selvitysten tekemiseen.

Lue lisää:

Koulupsykologien työryhmän nettisivut

http://www.psyli.fi/jasenalue/ammattilliset_tyoryhmat/koulupsykologit

Tieteellisen neuvottelukunnan suositus koulupsykologien konsultoivasta työstä
http://www.psyli.fi/tietoa_liitosta/tieteellinen_neuvottelukunta/julkaisuja

Helsingissä ja Turussa 29.8.2014

Tuomo Tikkanen, PsL, erikoispsykologi
Puheenjohtaja
Suomen Psykologiliitto ry.

Annarilla Ahtola, PsT, erikoispsykologi
Ammattiasioiden erikoispsykologi